

Schäfferotserklärung 2017-2023

Den 8. Oktober hunn 1853 vun den 2042 ageschriwwene Wieler aus der Gemeng Schëtter gewielt. Op Basis vun deem Walresultat setzt sech den Gemengerot iwwer déi nächste 6 Joer wéi follegt zesummen;

- ✓ déi Gréng komme mat 12,6% vun de Stëmmen op 1 Sëtz,
- ✓ d' LSAP, mat 12,9% vun de Stëmmen hunn ee Vetrieder am Gemengerot,
- ✓ d'CSV stellt mat 14% och ee Verrieder,
- ✓ d'DP kënnt mat 32,1% op 4 Sëtz,
- ✓ d'Schëtter Bierger hu mat 28,4% och 4 Verrieder am Gemengerot.

Nei derbäi sinn de Serge Eicher, d'Nora Forgiarini, de Jérôme Lehnertz an de Serge Thein.

Ech begléckwënschen iech all fir äert Walresultat, an am Numm vum Schäfferot bidden ech iech all eng gutt Zesummenaarbecht un fir déi nächst 6 Joer. Jidderee vun eis huet seng Roll an dësem Gemengerot ze spillen a mir sinn dankbar fir all berechtigt Bemierkungen a konstruktiv Kritiken.

No de Walen hu sech **d'Schëtter Bierger, d'LSAP an déi Gréng**, op eng Koalitioun fir déi nächst 6 Joer gëeenegt.

De Schäfferot setzt sech iwwer déi nächste Joren esou zesummen;

Buergermeeschter ass de Jean-Paul Jost, Schëtter Bierger, verantwortlech fir

- D 'Verwaltung vun der Gemeng
- Soziales a Chancëgläichheet
- Finanzen a Budget
- Schoul an d'Opfankstrukturen
- Bebauungsplang
- Infrastruktur a Gebaier

Éischte Schäffen ass de Claude Marson, LSAP, fir 3 Joer, duerno iwwerhëlt d'Nora Forgiarini, déi Gréng, dëse Posten.

Hien ass zoustänneg fir

- Ëmwelt an Energie
- Landwirtschaft a Forstwirtschaft
- Verkéier
- Transport
- Sécherheetsdéngschter

Zweete Schäffen ass de Vic Back, Schëtter Bierger, verantwortlech fir

- Jugend
- 3. Alter
- Veräiner
- Sport
- Ënnerhalt vun de Gemengegebaier

Mir sinn haut eng Gemeng vu 4.100 Awunner a mir hunn déi grouss Chance hei, matten an dem schéinen natierlechen Ëmfeld vum Syrdall, an trotzdem no bei der Haaptstad ze leien. Mir hunn eng flott Aktivitéitszone déi sech harmonesch an d'Natur afüügt, an an där sech dynamesch Betriber niddergelooss hunn deene mer e groussen Deel vun eisem Wuulstand ze verdanken hunn. Eis Finanzen si gutt a mir kënnen eise Bierger déi Infrastrukture bidden, déi se sech vun enger Gemeng an der direkter Noperschaft vun der Stad Lëtzebuerg erwaarde kënnen.

Schäfferotserklärung 2017-2023

Dat héiert sech also un wéi wann hei alles beschtens an der Rei wier. Jo mir hu kee Grond ze kloen, mee d 'Erausforderungen fir d 'Zukunft si grouss. An engem Land wou de Statec d' Croissance op 2,5 Prozent fir d'ëst Joer an op 3 Prozent fir d' nächst Joer schätzt, kommen ëmmer méi Defien op d 'Gemengen duer.

Schon haut hu mir d 'Hänn voll mat deem Verkéier, dee sech duerch eis Dierfer Richtung Stad beweegt. Mëttlerweil ass net nëmmen d'Haaptstrooss betraff mee och all Nieweweeër sinn an de Spëttestonnen staark belaascht. Nieft dem Verkéier ass den enorme Siedlungsdruck deen op eisem Land läit e Problem, deem souwuel Staat wei Gemengen e bësse machtlos géigeniwwer stinn.

E moderate Wuesstem anzehalen, wéi mer dat zesumme mat eisen Awunner op Basis vun enger Biergerbedeelegung festgeluecht hunn ass alles Anecht wei einfach. An och egal wéi vill hei am Land gebaut gëtt, d'Präisser hale net op mat klammen, an déi wéinegst vun eise Jonken a Famillje kënnen sech nach ouni Hëllef vun hiren Elteren oder vum Staat eng Wunnecht an hirer Gemeng leeschten. Ma mat hinnen verléiere mer en Deel vun eiser Identitéit.

Och op eis Ëmwelt gëtt den Drock ëmmer méi grouss. Mir hunn déi grouss Chance mëtten tëscht verschiddene Naturschutzgebidder ze leien, e Garant dass hei am Syrdall d 'Natur geschützt an erhale bleift. Mee nieft eis hält de Findel net op ze wuessen, de Projet vum Ausbau vun der Kläranlag Iwwersiren geet awer net sou séier virun an all Joer lafen d 'Ofwässer während Wochen ongekläert an d 'Syre. An eisem Drénkwaasser fanne mer Pestiziden an et huet en héije Nitratgehalt, sou dass mer en Deel vun eisem wäertvolle Waasser net notze kënnen. No Jorzéngten Diskussiounen sinn eis Quellschutzgebidder endlech ausgewisen a mir mussen zesumme mat deene betraffenen Eegentemer a Baueren Weeër siche fir eist Waasser an Zukunft ze schützen.

D'ëst sinn der nëmmen e puer vun den zukünftigen Erausforderungen a mir si gewielt fir d 'Gemeng Schëtter an den nächste Joren, am Sënn vun hiren Awunner ze féieren an se permanent den neien Erfuerdernesser unzepassen. Well eist Ëmfeld verännert sech ëmmer méi séier – dat hu mer iwwer déi läscht Jore gesinn. Haut ka keen heibannen eis soen wei eist Land an eis Gemeng a sechs Joer do stinn.

Mir hunn eis op e Koalitiounsprogramm gëeenegt op Basis vun deem mir d'ës Schäfferotserklärung ausgeschafft hunn.

Iwwer déi nächst 6 Joer hu mir eis folgend Zieler gesat;

D 'Bierger vun eiser Gemeng, egal wéi en Alter a wat fir eng Nationalitéit se hunn, sollen souwäit wei méiglech mat an d'Entscheidungsprozeduren abezu ginn a sech iwwer dee Wee un der Entwécklung vun eiser Gemeng bedeelegen.

Mir wäerten;

- se reegelméisseg informéieren wat an der Gemeng decidéiert gëtt a geschitt, an dobäi an Zukunft och verstärkt op déi elektronesch Medien setzen wéi eis Newsletter, dem SMS to Citizen, eng Gemengen App asw.
- um virtuelle Reider iwwer geplangte Bebauungen. Chantier' en, Ëmleedungen, Ännerungen am öffentlechen Transport asw. informéieren a reegelméisseg d 'Resultater vun eise Waasseranalysen an de Schuedstoffmiessungen an der Loft publizéieren.
- bei gréissere Projet 'en Informatiounsversammlungen organiséieren an déi entsprechend Dokumenter op eiser Internetsäit verëffentlechen.
- déi berodend Kommissiounen bei alle wichtegen Entscheidungen am Virfeld mat abezéien.

Schäfferotserklärung 2017-2023

Mir proposéieren folgend Kommissiounen fir déi nächst Legislaturperiod;

- 1) Commission de la Famille, du 3ième Âge et des Affaires Sociales
- 2) Commission de la Jeunesse
- 3) Commission des Sports et des Loisirs
- 4) Commission de l'Environnement et du Développement durable
- 5) Commission des Affaires Culturelles
- 6) Commission des Bâtisses et du Développement communal
- 7) Commission des Finances
- 8) Commission du Transport, du Trafic et de la Sécurité publique
- 9) Commission de l'Agriculture, de la Sylviculture et du Développement rural

Gesetzlech virgeschriwwe Kommissiounen :

- 10) Commission de l'Intégration et de l'Égalité des Chances (Loi du 16 décembre 2008)
- 11) Commission Scolaire (Loi du 6 février 2009)
- 12) Commission des Loyers (Loi modifiée du 21 septembre 2006)

D 'Ëmweltkommissioun soll an Zukunft integral Member vum Klimateam sinn, a Plaz wéi bis elo just hire President. Well am Klimateam awer och Membere vum Gemengerot setzen soll se donieft och nach onofhängeg funktionéieren fir dem Gemengerot kënnen Avis'en ze ginn a wichtegen Dossier 'en.

D'Kommissiounen sollen souwäit et nëmme geet paritéitesch mat Fraen a Männer besat ginn an och eis net-lëtzebuergesch Matbierger gi mat agebonn.

Eis Kommissiounen sollen och selwer Initiativen entwéckelen an no Ofsprooch mam Schaffen- a Gemengerot ëmsetzen .

Bal d'Halschent vun eise Bierger sinn net Lëtzebuerg. Déi vill Kulturen a Sproochen an eisem Land maache "Lëtzebuerg" aus. Fir all eis Bierger ze integréieren an de sozialen Zesammenhalt hei an der Gemeng ze stäerken wäerte mir;

- e kommunalen Integratiounsplang ausschaffen an ëmsetzen.
- nach verstärkt en Dialog an en Austausch vun de Kulturen tëscht lëtzebuergesch an net-lëtzebuergesch Matbierger ënnerstëtzen, dëst iwwe de Wee vu lokale Fester, Treffpunkte wéi eise Staminee, kulturellen Ausflüch asw.
- an Zukunft nach méi Sprooch- a Weiterbildungscours'en ubidden.
- iwwe de Wee vum subventionéierte Wunnensbau déi sozial Mixitéit an eisen Dierfer erhalen.
- Iwwer entspreichend Cours 'en derfir suerge dass e Maximum vun eise Bierger Zougang zu den digitale Medien kritt.
- Vereenegungen a Veräiner déi op fräiwëlleger Basis eppes fir d 'Integratioun maachen, materiell a finanziell ënnerstëtzen.
- den Austausch mat eiser Partnergemeng stäerken.
- gemeinschaftlech Initiativen vun eise Bierger souwäit wéi méiglech ënnerstëtzen.
- de Service vun der Mediatioun reegelméisseg de Bedierfnesser vun eise Bierger upassen.
- eis Bierger reegelméisseg iwwe Themen am Kader vun der öffentlecher Sécherheet informéieren, wéi zum Beispill Gewaltvermeidung, Internetkriminalitéit, Ofsécheren vu Privathaiser asw.

Schäfferotserklärung 2017-2023

Gemengenentwécklung

Wei schonn ugangs gesot, mir liewen an enger schéiner Gemeng, an et gëllt se an Zukunft liewenswäert ze erhalen. E moderate Wuesstem, eng harmonesch Integratioun vun neie Bebauungsprojéit'en, den Ausbau vun der doucer Mobilitéit an dem öffentlechen Transport sinn dohier e puer vun de wichtege Virgaben fir eise neie Bebauungsplang (PAG) an domadder eis Zukunft.

Mir wäerten;

- de Bebauungsplang an enker Zesummenaarbecht mam ganze Gemengerot finaliséieren an probéieren en bis Métt nächst Joer an d 'Prozedur ze ginn.

Am Kader vun dëser Planung wëlle mer;

- virrangeg am Perimeter noverdichten, an nëmmen do Erweiterungen vum PAG geneemegen, wou se sech an e bestoend Konzept aglidderen.
- déi historesch Bausubstanz an déi gewuesse Strukturen an eisen Dierfer erhalen an opwäerten
- d'Flächeversiglung op e Minimum reduzéieren.
- nei Wunngebiddere op Basis vu verkéierstechneschen, sozialen an ekologeschen Kritäre plangen a geneemegen, an esou zousätzleche Verkéier op e Minimum reduzéieren.
- kleng Geschäfte fir de lokale Bedarf an de verschidde Quartier 'en erlaben.
- nei Wunnformen erméiglechen wei Gemeinschaftswunnechten, autofräi Wunnanlagen ...
- Carport'en amplaz vu Garagen erlaben, d 'Zuel vu Parkplazen bei Bürosgebaier limitéieren, an alle Geschäft- a Wunngebaiere Stellplaz fir Véloen virschreiwene.
- am Kader vum neie Bebauungsplang wäerte mir och vun deenen rechtliche Méttel gebrauch maachen déi d 'Gesetz iwwer de Pacte Logement eis gëtt fir d 'Spekulatioun anzeschränken.
- fir d 'Ausschaffe vun neie Wunnensbauprojet'en (PAP 'en) leeë mir sozial an nohaltege Kritäre fest. En ausgeglachene soziale Mix muss garantéiert bleiwen, an am Kader vum Klimapakt solle gesond a recycléierbar Materialien verschafft ginn, den Energie- a Buedemverbrauch limitéiert ginn, an d 'Ubannung un den öffentleche Verkéier garantéiert sinn.

Schoul a Kannerbetreung

Mir wëlle weiderhin eng Familljen- a kannerfrëndlech Gemeng bleiwen. Eis Kanner sollen hier Schoulzäit a flotte, modernen a funktionellen Schoulinfrastrukturen verbréngen an eng beschtméiglech Ausbildung mat op hire Wee an d 'Liewe kréien. Déi néideg Betreungsstrukturen sollen den Elteren erlaben Famill a Beruff sou gutt wei méiglech mateneen an Aklang ze bréngen.

Mir wäerten;

- am Kader vum PEP (Plan d'Encadrement Périscolaire) d 'Zesummenaarbecht téscht Schoul, Maison Relais, Jugendhaus, Elteren a lokale Veräiner permanent verbessern.
- derfir suergen dass mir weiderhin all déi néideg Strukturen ubidden, fir Kanner déi Schwiereregkeeten hunn, gezielt kënnen ze ënnerstëtzen.
- nom Ofschloss vun de Chantier'en an der Haaptstrooss de séchere Schoulwee nei zeechen a Pedibuslinnen aféieren.
- weiderhin garantéieren dass all Kand aus der Gemeng ab 3 Joer eng Plaz an der Maison Relais kritt
- op Basis vun den aktuelle Schülerzuelen an de Wuesstemszieler vun der Gemeng, den zukünftege Bedarf u Schoulinfrastrukturen ermëttelen an eng Planung fir de méttelfristegen Ausbau vum Schoulcampus an der Dällt erstellen.
- déi bestoend Primärschoul renovéieren an heibäi Wäert drop leeën dass d 'Raim de Besoin 'en vun de Kanner ugepasst ginn, ëmweltfrëndlech a recycléierbar Materialie benotzt ginn an déi néideg Moosname geholl ginn fir Energie a Waasser ze spueren.
- de Projet vun de kannerfrëndleche Schoulhäff fäerdeg stellen, an e Konzept fir d'Ofsécherung vum Schoulcampus ausschaffen an ëmsetzen.

Schäfferotserklärung 2017-2023

- de Verkéiersfloss ronderëm de Schoulkampus am Intressi vun de Schoulkanner verbessern. An deem Kontext wäerte mer och de Projet vun der geplangter 30er Zone op engem Deel vun der Hauptstrooss ëmsetzen.
- déi pedagogesch Projet 'en ënnerstëtzen, déi nieft der Schoul a Beräicher wéi Sport, Kultur, Medien, Natur an Ëmwelt fërderen.
- am Intressi vun der Gesondheet vun eise Schoulkanner, den Undeel u regionalen, bio a fair gehandelte Produkt 'en an eiser Schoulkantinne erhéijen.
- an der Schoul d 'Kanner motivéieren sech vill ze beweegen, sech gesond ze ernieren an de Programm vum Schoul-Uebst weiderhin ënnerstëtzen.
- eis Kanner léieren verantwortungsvoll mat eiser Ëmwelt ëmzegoen andeems mer de Projet vun der Offallvermeidung a dem Recycléieren um Schoulcampus ëmsetzen.
- weiderhin Nord-Süd an Transfair Projet 'en ënnerstëtzen fir dass eis Jonk sech bewusst ginn dass mir och müssen op déi Récksiicht huelen déi dat produzéieren wat mir hei oft ouni Suergen verbrauchen.
- Zesumme mam SIAS e Schoulgaart uleeën an deem d 'Kanner léieren wei ee Liewensmëttel zillt an wat een duerno dermat ka maachen.

Sozialt Zesummeliewen

Mir wëllen alle Bierger a Biergerinnen déi selwecht Chance bidden, sech esou wuel ewéi méiglech an eiser Gemeng ze fillen.

Et ass net jiddereen an eiser Gemeng finanziell gutt gestallt. Et gëtt och bei eis Persounen a Familljen déi musse kucken wéi se um Enn vum Mount d 'Enner beienee kréien.

Fir si ze ënnerstëtzen wäerte mer;

- weiderhin um Wunnengsmaart aktiv bleiwen fir Haiser oder Appartementer kënnen u méi akommeschwaach Familljen ze verlounen.
- mam regionalen Office Social och an Zukunft intensiv zesumme schaffen, fir schnell an onbürokratesch deene Leit Hëllef ze garantéieren déi se brauchen.
- zesumme mam Office Social an der regionaler Energieberodung déi akommeschwaach Stéit beroden an ënnerstëtzen fir dass si hier Stroum-, Waasser-, Kanal- a Müllabfuhrkäschten souwäit wei méiglech reduzéiert kréien.
- hinnen hëllef optimal vun de staatleche Programmer géint d'Energiearmut profitéieren ze kënnen an hinnen eng Bähëllef ginn fir dës Käschten ze kompenséieren.
- zesumme mam Office Social fir en einfachen an zentralen Zougank zu de sozialen Déngschtleeschungen suergen, an d 'Leit verständlech an a méi Sproochen iwwer déi Service informéieren op déi si zréckgräife kënnen.
- eis och weiderhin solidaresch mat deene weisen déi hier Heemecht musse géint hire Wëlle verloossen, an zesumme mat eise Bierger Verschiddener vun hinnen hei bei eis an der Gemeng ophuelen.

Eis Veräiner spillen eng ganz wichteg Roll am Gemengeliewen a si droen ganz vill derzou bäi fir de sozialen Zesammenhalt ze stäerken.

Mir wäerten;

- eis lokale Veräiner och an Zukunft bei hiren Aktivitéiten finanziell a materiell ënner d'Ärem gräifen, an d 'Reglement vun de Subsiden eng Kéier iwwerschaffen an d'Critèren upassen.
- probéieren hinnen déi néideg Infrastrukturen zur Verfügung ze stellen fir dass se hier Aktivitéiten an de beschtméigleche Konditioune kënnen organiséieren.
- de Scoutschalet ausbauen fir en de Besoin 'en vun de Castor'en unzepassen.

Schäfferotserklärung 2017-2023

- en neie Centre Culturel an Ugrëff huelen, wou haaptsächlech kulturell Veranstaltungen ofgehale ginn, mat Prouf-a Versammlungsméiglechkeeten fir de Gesank an d 'Harmonie.
- donieft eng multifunktionelle Hal mat Kichen plangen a bauen, wou zum Beispill Baler, Kléngdeierenaustellungen oder och Privatfester kennen organiséiert ginn.

Och eis Jonk sollen an Zukunft méi aktiv mat an d 'Entscheidungen vun der Gemengepolitik agebonne ginn.

Mir wäerten;

- mat eiser Jugend zesummen de Jugendkommunalplang iwwerschaffen.
- zesumme mam Jugendhaus an dem Club des Jeunes probéieren e Kannergemengerot oder e Jugendforum op d 'Been ze setzen.
- déi Jonk bei der Entwécklungsplanung vun der Gemeng mat abezéien a si och weiderhi bedeelegen wa Spillplazen a Sportsanlagen geplangt ginn.
- zesumme mat interesséierte Jugendlechen alternativ Wunnprojet'en plangen wou Jonker an enger Wunnegemeinschaft zesumme liewe kënnen.
- zesumme mat der Jugend probéieren a Saache Mobilitéit hier spezifesch Besoin 'en ofzedecken iwwer de Wee vu Foussgänger a Velosweeër, de séchere Schoulwee, speziell Busservicer wéi de Syri, Latenightbus oder speziell Busser.

probéieren deene Jonken ze hëllefen eng Aarbecht ze fannen andeems mer;

- mat den zoustännege staatleche Verwaltungen, Organisatiounen, de lokale Betriber an der Solidarwirtschaft zesummeschaffen fir Aarbechts- an Ausbildungsplazen fir eis Jonk ze schafen.
- als Gemeng weiderhin Jonker am Kader vun de staatleche Programme beschäftegen fir et hinnen iwwer dee Wee ze erlichteren an d'Beruffsliewen anzetrieden.
- an eiser Maison Relais a bei eisen techneschen Déngschter weiderhi Studenten beschäftegen, déi esou scho wäertvoll Erfarungen fir hiert spéider Beruffsliewen kënnen maachen.

Och de Besoin 'en vun eisen eelere Matbierger wäerte mer Rechnung droen, well och déi änneren mat eiser ganzer Gesellschaft.

Mir wäerten duerfir;

- e "Seniorenkommunalplang" zesumme mat alle betroffenen Acteuren ausschaffen. Dëse Plang soll der Vielfaltegkeet vun eisen eelere Matbewunner Rechnung droen, derfir suergen dat keen eleng a vergiess doheem setze bleibt, mee se all motivéieren aktiv um gesellschaftleche, kulturellen a politesche Liewen deelzehuelen.
- nei Wunnformen ënnerstëtzen wéi Haiser an deen eeler a jonk Leit zesumme wunnen a liewen.
- zesummen mat de Nopeschgemenge préiwen ob genuch altersgerecht Wunnenge bestinn an eventuell an eiser Gemeng sou e Wunnprojet plangen.
- weiderhin reegelméisseg informéieren iwwer all déi Servicer déi an eiser Gemeng fir eis eeler Matbierger ugebuede ginn fir hinnen den Alldag ze vereinfachen.
- am Kader vum Reamenagement vum Zentrum vu Schëtter soll hei de kulturellen a sozialen Zentrum vun der Gemeng entstoen an deem och eis eeler Matbierger hier Plaz fanne wäerten a wou se sech reegelméisseg mat Familljen a jonke Leit begéinen an austausche kënnen.
- bei neie Wunnungsbauprojet'en och de Bedierfnisser vun eisen eelere Generatioune Rechnung droen, den Dialog zwëschen de Generatiounen fërderen an am neie Gemengzentrum e Raum dofir virgesinn.

Schäfferotserklärung 2017-2023

Fir och de Leit mat spezifischen Bedierfnesser den Zougang zu den öffentlechen Déngschter a Gebaier ze garantéieren, wäerte mir;

- Barrièrefräi Internetsäiten mat Donneeën an enger einfach verständlecher Sprooch ubidden.
- Barrieren am öffentleche Raum verhënneren a wäitreechend eliminéieren.
- de Ruffbusdéngscht och iwwert de Weekend garantéieren.

Dëst alles geschitt an Zesummenaarbecht mat all de betreffenden Acteuren wéi Kommissiounen, Verrieder vun der Elterevereinigung, Schoul, Amiperas, Behënnertenassociatiounen...

An Saache Kultur wäerte mer an Zukunft probéieren eng breet Offer unzbidden déi all eis Matbierger erreche soll. Iwwer dëse Wee probéiere mer sou och den Zesammenhalt vun eiser Duerfgemeinschaft ze stärken.

An dësem Sënn;

- schaffe mer zesummen mat Schoul, Maison Relais, Jugendhaus an alle kulturelle Veräiner a Kulturinteressierten.
- tausche mer eis mat de Nopeschgemengen reegelméisseg aus an informéieren iwwer déi regional kulturell Offer.
- ënnerstëtze mer Konscht a Kreativitéit bei de Kanner a Jugendlechen.
- realiséiere mer am neien Duerfzentrum zu Schëtter ugepassten Infrastrukturen an déi néideg Prouffraim fir eis Kulturveräiner.
- dreiwéi mer den Architektoconcours fir d' 'Neigestaltung vum Zentrum vu Schëtter weider fir dass hei erëm eng attraktiv Plaz entsteet, wou all d' 'Awwinner vun der Gemeng sech begéinen. Nieft dem Schoul- a Sportzentrum zu Minsbech, soll zu Schëtter déi sozial a kulturell Mëtt vun der Gemeng entsto.
- wäerte mer an dësem Zentrum Aktivitéiten organiséieren wéi Ausstellungen, e Wochemaart, Concert 'en asw, an derfir suergen dass et en attraktiven Duerfzentrum gëtt wou all Generatiounen sech begéinen a wuel fillen.
- suerge mer derfir Gemengenarchiven unzeleeën wou mer sämtlech Dokumenter iwwer d' 'Geschicht vun eiser Gemeng fachgerecht versuerge kënnen.
- wäerte mer verschidden histoersch Gebaier a Plaze markéieren an hier Geschicht erklären a Kultur- a Naturped uleeën, fir esou eis Vergaangenheet lieweg ze erhalen.
- leeë mer och an de verschiddenen Uertschaftsdeeler kleng Plazen un, wou kleng kulturell Aktivitéiten organiséiert kënnen ginn wéi Stroossefester, Concert 'en asw, wat och zum Zesammenhalt tëscht den Noper bäidréit. Och kleng Geschäfte sollen an den Uertschaften entstoe kënnen.

Mir sinn eis der Wichtigkeet vum Sport an eiser haiteger Zäit bewusst. Mir beweegen eis ëmmer manner op eiser Aarbecht an vill vun eise Kanner verbréngen e groussen Deel vun hirer Zäit hanner hiren elektronischen Apparaten.

Wat d' Sportsinfrastrukturen ugeet do ass eis Gemeng ganz gutt gestallt. Iwwer déi nächst Joren wëlle mer dës Infrastrukturen no Bedarf Astand setzen a weider ausbauen.

Mir wäerten;

- d' 'Jugendarbecht op sportlechem Plang gezielt ënnerstëtzen.
- bei Bedarf eis och mat de Nopeschgemengen zesumme setzen fir eis Sportsinfrastrukturen optimal ze notzen.
- d' 'Klubhaus vum Fussball duerch eng nei, den haitegen Ufuerderungen entspreichend Infrastruktur ersetzen.
- nieft dem Fussballsterrain e synthetesch Terrain uleeën fir dass de Fussball besser Trainingsméiglechkeeten fir seng Jugend huet.

Schäfferotserklärung 2017-2023

- wa mer öffentlech Plazen oder Weeër nei maachen kucke mer dass och en Méiglechkeet geschaf gëtt fir sportlech Aktivitéiten a mir probéieren och iwwehall e puer Fitnessgeäter ze installéieren.
- Mountainbike Pisten ausweisen a beschëlderen.
- eis Spazéier- a Velosweeër verstärkt ausweisen iwwe Kaarten, eis Homepage oder eng speziell App an och versichen se iwwehall un déi national Reseau 'en unzabannen.

Gender

- mir wäerte probéieren eng ausgeglache Beschäftigungsstruktur tèschent Fra a Mann an eiser Verwaltung an an eisen Déngschtstellen ze kréien.
- mir wäerten ons beméien fir déi traditionell Geschlechterrollen a Stereotypen ëmzeträmpelen an zum Beispill Pappen encouragéieren congé parental ze huelen.
- Stroossen, Gebaier asw. ginn an Zukunft och no Fraen benannt.

Ëmwelt

Als Klimabündnis a Klimapaktgemeng, ass d 'Ëmwelt an de Naturschutz fir eis eng Prioritéit.

Mir wëllen;

- d'Aartendiversitéit bannen a baussent den Uertschaften erhalen a fërderen.
- Co2 Emissiounen op e Minimum reduzéieren.
- eng nohalteg Energiepolitik bedreiwen an d 'Bierger, d 'Veräiner an d 'Betriber mat abannen a motivéieren e Maximum un Efforten an dësem Gebitt ze maachen.
- bis spéitstens 2019 eng 75% Zertifizéierung am Kader vum Klimapakt kréien.
- naturnoh Gréngflächen a Beem a verschiddenen Baugebidder an Uertschaften uleeën.
- dës Gréngflächen matenee vernetzen a mat der Natur ausserhalb den Uertschafte verbannen fir heimat Biodiversitéit ze fuerderen an d'Wunn- an Liewensqualität ze verbesseren.
- eis als Zil setzen als Gemeng gen- a pestizidfräi ze ginn an entspreichend Informatiounscampagnen ze lancéieren. Mir wäerten an eistem Gäertnerbetrieb, beim Akaf vu Liewensmëttel sou wéi an der Schoulkantin op Gentechproduiten verzichten.
- Privatleit op d 'Gefor vum Gebrauch vu Pestiziden oplären an hinnen Alternativen ubidden.
- fir eng besser Loftqualität a manner Kaméidisbelästegung suergen, andeems mir d 'ëmweltfrëndlech Mobilitéit fërderen an de motoriséierten Individualverkéier reduzéieren, verkéiersberouegend Moosname weider duerchféieren an Tempo 30-Zonen an der Haaptstrooss ariichten.
- d 'Ëmsetzung vum nationalen Aktiounsplang fir Kaméidischutz an de nationale Programm fir Loftqualität aktiv ënnerstëtzen, un der staatlecher Miesscampagne fir d 'Loftqualität deel huelen an eis fir Schallschutz laanscht der Eisebunn asetzen.
- d'Liichtverschmutzung bekämpfen, di öffentlech Beliichtung upassen an déi vun den öffentleche Gebaier dezent gestalten.
- beim Bau oder Renovéierung vu gemengeneegenen Gebaier, Wunnengen, Crèchen, Schoulen asw., baubiologesch Moosnamen ergräifen fir chemesch, biologesch oder physikalesch Belaaschtungsquellen ze evitéieren an all Gesondheitsrisiko ze berécksiichtegen.
- d Efforten vum lokale Fierschter, der Biologescher Statioun vum SIAS a vun de Naturschutzverbänn fir d Erhalen an Promotioun vun der Biodiversitéit och baussent den Uertschaften ënnerstëtzen.
- d 'Naturschutzgebitt Schlammwiss eisen Awunner méi no bréngen.
- de Wanterdéngscht reduzéieren, an duerfir gëtt zesumme mam techneschen Déngscht e Konzept ausgeschafft fir den Asaz vum Salz op e Minimum ze reduzéieren, ouni awer d 'Sécherheet vun de Bierger am öffentleche Raum ze beanträchtegen.
-

Schäfferotserklärung 2017-2023

Waasserqualitéit

Kläranlag Iwwersiren

- d 'Gemeng wäert Drock ausüben dass, an Zesummenaarbecht mat de verschiddeenen Acteuren, dat fir déi grouss Problemer, déi duerch d 'Ofwaasser vum Findel an der Gemeng Schëtter sporadesch entstinn, nohalteg a ronderëm zefriddestellend Léisungen fonnt ginn a sou séier wéi méiglech emgesaat ginn.

Waasser spueren

- och weiderhin wëlle mir op Sensibiliséierungscampagne bauen a bei de Stéit a Betriber op de spuersamen Ëmgang mam Waasser agoen.
- mir wëllen Rotschléi ginn wéi ee mat richtigem Verhalen an de richtigen Techniken dëst Zil erreeche kann. Mat den gëeegenten Indicateuren wëlle mir eis Resultater miessen an eis Mëttel deementspriechend upassen.
- eng vum Verbrauch ofhängeg Progressioun vum Waasserpräis, déi net zwangseefeg eng Verdeierung bedeit, ka parallell zu engem ofgeännerte Oofwaasserreglement agefouert ginn.

Drénkwaasser a Gewässerschutz

- fir eis gemengeneegen Drénkwaasser Quellen ze schützen, an domat d 'Qualitéit vum Drénkwaasser ze garantéieren, wëlle mir déi sougenannten "Wasserrahmenrichtlinien" ëmsetzen. Dës Moosname kommen och dem Iwwerflächechwaasser zegutt.
- do wou d'Drénkwaasserquelle ausgewisen sinn, wëlle mir déi néideg Moosnamen fir de Schutz vun de Quellen ëmsetzen. Dëst geschidd zesummen mat de staatlechen Verwaltungen, mat de Nopeschgemengen, a virun allem och mat de betraffene Betriber a Baueren.
- de Risiko vun den Iwwerschwemmungen wëlle mir duerch folgend Moosnamen kleng halen: d'Versickerung vum Reewaasser mus méi konsequent ginn, d'Versigelung vu verschiddeene Flächen soll souweit wéi méiglech réckgängeg gemaat ginn, partiell Renaturéierung vun de Waasserleef muss an Ugrëff geholl ginn, den Entretien vun den natierlechen Iwwerschwemmungsgebiddere muss garantéiert bleiwen, an net zulescht muss de Bau vu Réckhaltebecken virugedriwwe ginn .

Gestioun vum Offall

- wäerten mir datt neit Offallkonzept ëmsetzen mat Prioritéit op Offallvermeidung an eis Taxereglement esou upassen, datt de Verursacherprinzip esou gutt wéi méiglech respektéiert gëtt. D'Basis heirfir sollen d 'Informatiounen aus der Verweigung vun den Dreckschëschte Poubellen sinn. Een deen also wéineg Offall an senger groer Këscht huet, soll och manner bezuelen.
- duerfir wëlle mir déi néideg Rotschléi fir d 'Offallvermeidung an awer och d 'Kompostéierung ginn.
- mir brauchen en allgemengt Verständnes fir d 'Offallproblematik an d 'Offallvermeidung, an duerfir wëlle mir eng breet Ëffentlechkeetsaarbecht maachen fir ze Erreechen datt jidderee schonn beim Akaf d 'Ressourcen schount an e responsabelen Ëmgang mat de Wertstoffer méi selbstverständlech gëtt.

Och hei huet d 'Gemeng natierlech eng wichteg Virbildfunktoun.

- an de Gemengegebaier wéi och bei den ëffentleche Fester a Sportveranstaltungen wäerte mir fir virbildlech Offallvermeidung astoen an hëllef d'Offallsortéierung optimal ze organiséieren.
- mir wëllen Alternativen zu Ewee-Becheren an Ewee-Geschiir ubidden, an eis Veräiner beim Organiséieren vun hire Manifestatiounen an enger aktiver Offallvermeidung beroden a logistesche ënnerstëtzen.
- mir wäerten de Kampf géingt Verschwendung vu Liewensmëttel ënnerstëtzen a natierlech och besonnesch an eiser Cantine fir e weiderhi verantwortungsvollen Ëmgang mat den lesswuere suergen.

Schäfferotserklärung 2017-2023

Recycling

- do wou Wäertstoffer ufale, müssen dës esou perfekt wéi méiglech erëm an den Zyklus vum Verwäerten erakommen. Den Dréihpunkt bléift hei e performante Recyclingzenter dee mir duerch e Neibau oder en Ausbau vun der bestoender Struktur erreeche wëllen. Fir dëst Konzept vun Erëm- a Weiderverwäertung vu Wäertstoffer auszedehnen, sollen an Zukunft och Tausch- a Reparaturméiglechkeeten ugebuede ginn. Selbstverständlech muss och bei der Erweiterung vun der Infrastruktur schonn op eng ressourcenschounend Bauweis opgepasst ginn.
- méi wäit wëlle mir goen andeems mir och bei der Renovéierung a beim Bau vu gemengeneege Gebaier a Wunnengen, am Sënn vun der „circular-economy“, op den Asaz vu recycléierbaren an ökologesche Materialien setzen.
- mir wëllen d 'Betriber an och d'Privatstéit fir eng gréisstméiglech Vermeidung vu Bauschutt sensibiliséieren.

Klimapakt

- am Kader vum Klimapakt wëlle mir e regelméissegen Austausch mat de lokale Betriber. Déi méiglech Ëmweltschutz- an Energiespuermesuren am Parc d'activités ginn zesumme fest geluecht an d 'Duerchféierung zesummen ofgeschwat. D 'Gemeng suert derfir dass déi néideg fachlech Berodung ugebuede gëtt.
- nom Virbild vun den "transition towns", wëlle mir lokal a regional Initiativen fir aner Wunnformen (z.B. Wunnkooperativen), nei Wirtschaftsformen (Kreeslafwirtschaft duerch Reparaturen), dezentral Energieproduktioun (Energiekooperativ) an eng lokal Liewensmëttelproduktioun (Gemeinschaftsgart) konsequent fërderen.
- Kommunal Terrainen a Gebaier solle fir innovativ Projet'en an dezentral Energieproduktioun zur Verfügung gestallt ginn.
- mir wäerten eis un ökologeschen, sozialen an ethesche Kritären orientéieren wann et drëm geet fir d 'Gemeng Wueren oder Déngschtleeschungen anzekafen. Des Kritäre musse scho bei der Ausschreiwung an d'Laaschtenhefter afléissen, a sollen ëmmer d'Basis sinn bei den Opträg an den Akeef, bei der Gestiou vun de Gemengegelder, bei de Veräinssubsidien, asw.
- d 'Gemeng leescht hire Bäitrag fir d 'Agenda 2030 ze erreechen an organiséiert regelméisseg Campagnen an Informatiounsowenter zur Nord-Süd Problematik.

Erneierbar Energien

- d 'Energiekonzept vun der Gemeng mat deene néidege Mesuren gëtt ëmgesat fir d 'Zieler vum Paräisser Ofkommen (COP21) ze erreechen. Duerfir setze mir eis och weiderhin bei de Betriber an de Privatstéit fir d'Energiespuermesuren an, a setzen dobäi op kompetent Berodung. Iwwer den entsprechende Monitoring muss de Gesamtenergieverbrauch kontrolléiert an d 'Energiekonzept wa néideg verfeinert ginn.
- Systematesch muss an der ganzer Gemeng d 'Potential fir d 'alternativ Energieproduktioun analyséiert an, wa méiglech, exploitéiert ginn (Wandenergie, Holzproduktioun, Solarkadaster, Biomass, etc.).
- d 'Gemeng baut och weiderhin op Photovoltaik, déi haut méi effikass a vill méi bëlleg ass, an dat op allen Diech vun de Gemengegebaier déi sech nom Solarkadaster heivir eegenen. Hei sollen déi interesséiert Bierger mat participéiere kënnen, z.B. ënnert Form vun Energiekooperativen. Dës Moosnamen droe konsequent och zu der Energieautonomie vun der Gemeng bäi.
- déi schonn ernimmt Virbildfunktioen vun der Gemeng spillt och hei. Duerfir ginn all nei Gemengegebaier an der bescht méiglecher Energieklass gebaut. Déi adequat Technik fir Energie ze spueren muss d 'Norm ginn (Belichtung, aner elektresch Verbraucher...). Derniewent müssen och baubiologesch an ökologesch Materialien agesat ginn an eng spéider Ëmnotzung vun engem Gebai muss erlichtert a méiglech ginn.

Schäfferotserklärung 2017-2023

- bei neie Wunnengsbauten, oder awer och bei Gewerbegebidder, muss op eng energieeffizient Planung opgepasst ginn (Ausriichtung vun de Gebaier, Schietwurf, Nahwärmenetz, ...). Derniewent müssen d 'Bauhären iwwer déi nei Instrumenter déi vum Staat fir d 'Sanéiere vu Wunnengen zur Verfügung stinn informéiert ginn an am Kader vum Klimapakt berode ginn (Klimabank an nohaltegt Bauen).
- mir fërderen d'Elektromobilitéit duerch d'Uschafe vun E-Biken, E-Scooteren an E-Autoen fir de kommunale Fuerpark an d 'Aménagéiere vu Luetstatioune fir déi privat E-Mobilitéit.
- d 'Gemeng ënnerstëtzt a bedeelegt sech weiderhin u juristesche Schrëtt géingt d 'Atomenergie.

Verkéier

De Standuert vun eiser Gemeng, op engem Schnëttpunkt vum Verkéier am Oste vum Land brengt mat sech dass mir e staarken Transitverkéier a kaf huele müssen.

Projet'en wéi de geplangten Ëmbau vum "Rond-Point Irrgäertchen" (*Rond-Point Robert Schaffner*) an een "Turbo Rond-Point" wäert keng grouss Entlaaschtung am Verkéier fir d 'Uertschaften vun der Gemeng Schëtter mat sech bréngen.

Mir wäerte weiderhin Demarchen bei den zoustännege Ministèren a Verwaltungen ënnerhuelen fir déi lokal a regional Verkéiersproblematiken duerzeleeën a Léisungen aus der aktueller verkéierstechesch schwiereger Situatioun ze errechen.

Net eleng Moosnamen betreffend déi motoriséiert Gefierer sinn een Thema an eiser Legislaturperiod, mee ganz kloer gehéiert och d 'Promovéiere vun der "Mobilité douce" zou eise wichtigsten Aufgaben.

Duerfir wäerte mir;

- Moosnamen zur Verkéiersberouegung an der Vitesslimitatioun an den Uertschaften zesumme mat eise Bierger ausschaffen an ëmsetzen.
- wou et machbar ass zousätzlech 30 km/h Zonen an den eenzelen Duerfkären amenagéieren.
- nom Ofschluss vum Chantier an der Haaptstrooss, an no der Aféierung vun der 30 km/h Zone beim Schoulcampus, fir d 'Aféiere vu "Pedibuslinnen" suergen esou dass Schoulkanner déi am noen Ëmkrees vum Campus wunnen, a Begleedung vun Erwuessenen sécher zu Fouss an d'Schoul goe kënnen.
- bei alle Stroossebauprojeten an der Planung vun ëffentleche Plazen systematesch Vëlosweeër, Barrièrefräiheet, Foussgängerpassagen a korrekt Trottoiren mat integréieren.
- am Kader vun "Airregioun" an Zesummenaarbecht mat de Nopeschgemengen an den Administratiounen dat regionaalt Mobilitéitskonzept iwwerschaffen an ëmsetzen fir d 'Zieler vum MoDu Konzept (Stratégie globale pour une Mobilité Durable) ze errechen.
- ee Vëlos(wee) Konzept fir d 'Gemeng Schëtter ausschaffen an am Bebauungsplang festhalen an op den Ëffentlechen Plazen an bei Gemengen-Infrastrukturen adequat Stellplazen fir Vëloen uleeën.
- déi bestoend Spadséier-an Vëlosweeër erneieren, nei lokal Vëlo- an Spadséier Weeër amenagéieren an esouwäit wéi machbar d'Ubannungen un déi regional Vëlospisten verbessern.
- den Ëffentlechen Transport duerch d 'Aménagéiere vu sécheren an barrièrefräien Zougäng zur Minsber Gare an zu de Busarrête promovéieren, a bei dësen Infrastrukturen, esouwäit et méiglech ass iwwerdeckte Stellplaze fir Vëloen, an Vëlosboxen installéieren.
- esoubal dee vun der nationaler Eisebunnsengesellschaft geplangten "Caresharing" op der Minsber Gare funktionéiert, eis Awunner doriwwer informéieren a motivéieren dovu Gebrauch ze maachen.
- de reegelméisseg Kontakt mat eise "Syrdall Polizeikommissariater" fërderen, am Interessi vun eise Bierger, der Sécherheet am deegleche Liewen an genau esou och op de Stroossen.

Schäfferotserklärung 2017-2023

Regional Zesummenaarbecht

Als Gemeng Shëtter wäerte mir weiderhin een héije Wäert op déi regional Zesummenaarbecht leeën, an eis bei all gréissere Projet'en enger interkommunaler Planung net verschléissen.

Mir wëllen;

- reegelméisseg ee regionale Gedankenaustausch mat eise Nopeschgemengen organiséieren.
- bei der Mobilitéitsplanifikatioun vum Öffentlechen Transport (regional Buslinnen), an der Planung vun interkommunale Vëlosweeër aktiv mat eise Nopeschgemengen zesummeschaffen.
- eis interkommunal Aktivitéitszone weiderhin fir Betriber attraktiv behalen a bei den Demarche fir nei Firmen am Kader vu regionalen Aktivitéitszonen ze kréien, zesumme mat de betraffene Gemengen Wäert drop leeën, dass virrangeg innovativ Firmen usässeg ginn déi an de Beräicher vun der Fuerschung an/oder Ökotechnologien zukunftsorientéiert schaffen.
- Demarchen bei der Regierung an d 'Weeër leede fir beim Bau vum geplangte neien Assazentrum fir d'Services de secours vun de Gemenge Nidderanwen an Schëtter weider ze kommen fir esou dësem Service eng ugepassten Infrastruktur zur Verfügung ze stellen.
- eis Fusiounsgesprécher géigeniwwer net d 'office verschléissen, mee fir d 'éischt kucken wat déi éventuell Vir- an Nodeeler sinn. Duerno ass et dann un eise Bierger an öffentlechen Diskussionsronnen hire Standpunkt duerzeleeën, an am Fall vun engem breede Konsenz musse se dann iwwer de Wee vun engem Referendum iwwert d 'Zukunft vun eiser Gemeng entscheiden.

Alles wat mir fir d 'Zukunft plangen kënne mir natierlech nëmmen ëmsetze wa mir dat néidegt kompetent Personal zur Verfügung hunn, an och iwwer déi finanziell Mëttel verfügen. D 'Recetten an d 'Ausgabe vun der Gemeng mussen ëmmer an enger gesonder Relatioun bleiwen, fir dass mer engersäits déi néideg Investitiounen maache kënnen, op der anerer Säit awer och d'Nofolgekäschten droe kënnen. Mir sinn frou d'Chance ze hunn op ganz kompetent Personal zréckgräifen ze kënnen, mee sinn eis bewusst dass mir eise Personalbestand den Aufgaben déi mir ze erleedegen hunn upasse mussen.

Mir wäerten;

- an den nächste Joren d 'Gemegepersonal op Basis vun enger bestehender Analyse restrukturéieren a verstärken.
- en agent municipal – garde champêtre astellen, deen derfir suert dass d 'allgemengt Policereglement agehale gëtt, iwerall no der Virschrëft geparkt gëtt an och generell all aner Reglementer respektéiert ginn.
- an eis Leit an an hiert Wëssen investéieren an si och reegelméisseg a Formatioun schécken.
- wa mer Déngschtleeschunge mussen auslagere derfir suergen dass et eis Leit bleiwen déi d 'Iwwersiicht an d 'Kontroll behalen.
- reegelméisseg eis Ausgabe kontrolléieren, probéieren eisen Energieverbrauch ze reduzéieren, eis Gebaier sanéieren an och eise Fuerpark op CO2 aarm Gefierer ëmstellen. Nieft den Erspuermisser déi mer domatten hunn droe mir och eisen Engagementer am Kader vum Klimapakt domadder Rechnung.
- eis Büroen an och eis Hal vum technesche Service ausbauen fir dass eis Leit an engem gudden a secheren Ëmfeld schaffen kënnen.
- am Kader vum 5 Joresfinanzplang och reegelméisseg déi mëttelfristeg finanziell an ökologesch Niewekäschten an Niewefolgen iwwerpräiwen.
- schlussendlech eis an alle Beräicher vum Klimapakt ustrengen, mee besonnesch wat d' Reduzéiere vum Energieverbrauch an d 'Notze vu lokalen Energiequellen ugeet, dëst op Basis vun eisem Energiekonzept.

Schäfferotserklärung 2017-2023

Wat den Ënnerhalt an den Ausbau vun eisen Infrastrukturen ugeet, hu mer an dësem Programm bewosst net all Stroossebauprojet an net all Chantier opgezielt wou mer Infrastrukture verleeën oder erneieren.

Dës Projet 'en fannt der am Budget dee mer haut 8-Deeg virstellen an am 5 Joresfinanzplang dee mer ufanks nächst Joer virleeën.

Mir sinn iwwerzeegt dass dëse Programm op alle Punkten am Interessi vun eise Bierger ass an dass mer heimadden déi Liewensqualität déi mer hei zu Schëtter hunn erhalen a verbessere kënnen.

Ech soen iech all Merci fir d 'Nolauschteren.

D'Diskussioun vun dëser Schäfferotserklärung ass haut 8-Deeg.